

ΣΤΕ 1379/2017 [Έγκριση εργασιών ανάπλασης παιδικής χαράς]

Περίληψη

-Έγκριση εκτελέσεως έργου από τον Υπουργό Πολιτισμού πρέπει να προηγείται κάθε υλικής πράξεως είτε επί είτε πλησίον αρχαίων και δεν είναι επιτρεπτό να χορηγηθεί μετά την εκτέλεση του έργου, διότι σκοπός της ρυθμίσεως είναι η εκ των προτέρων εκτίμηση των συνεπειών του έργου προκειμένου να αποτρέπεται βλάβη των μνημείων.

-Με την πρώτη προσβαλλόμενη πράξη εγκρίθηκε από πλευράς αρχαιολογικού νόμου η μελέτη αναπλάσεως-διαμορφώσεως του πεζοδρόμου-παιδικής χαράς στην περιοχή Μακρυγιάννη, η θέση της οποίας προβλέπεται ειδικώς στο ισχύον στην περιοχή σχέδιο πόλεως, η δε ανάπλαση αυτής, όπως προκύπτει από το ιστορικό της υποθέσεως, το περιεχόμενο της εγκριθείσας μελέτης και τα στοιχεία του φακέλου, αποσκοπεί στην αντικατάσταση του εξοπλισμού της παλαιάς παιδικής χαράς, ο οποίος δεν πληρούσε τις προδιαγραφές ασφαλείας, καθώς και στη δημιουργία υποδομών για τη συντήρηση των εγκαταστάσεων. Οι λόγοι ακυρώσεως με τους οποίους προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη τροποποιεί το εγκεκριμένο με το π.δ. 24.07.1979 ισχύον ρυμοτομικό σχέδιο της περιοχής με την μετατροπή του τμήματος της οδού Καλλισπέρη, μεταξύ των οδών Μητσαίων και Καρυατιδών, από παιδική χαρά σε δρόμο ήπιας κυκλοφορίας (όπως προβάλλεται με το δικόγραφο της αιτήσεως ακυρώσεως) ή με την μετατροπή του από πεζόδρομο σε παιδική χαρά (όπως προβάλλεται με το δικόγραφο προσθέτων λόγων), στηρίζονται, εν πάση περιπτώσει, σε εσφαλμένη προϋπόθεση δεδομένου ότι δεν πρόκειται για τροποποίηση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου αλλά για ανάπλαση της προβλεπόμενης στο εν λόγω σχέδιο παιδικής χαράς.

-Ο λόγος ακυρώσεως που στηρίζεται στον ισχυρισμό ότι συνέπεια της προσβαλλομένης πράξεως αναιρείται η κοινή χρήση του πεζοδρόμου κατά τον προορισμό του από τους κατοίκους και ειδικότερα από τους: τυφλούς, πέραν του ότι προβάλλεται αναποδείκτως, είναι, πάντως, απορριπτός ως ερειδόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση διότι στο ισχύον στην περιοχή σχέδιο πόλεως δεν προβλέπεται η οδός Καλλισπέρη ως πεζόδρομος, σε τμήμα δε αυτής έχει αφορισθεί θέση για την δημιουργία παιδικής χαράς, εν πάση δε περιπτώσει, με την προσβαλλόμενη πράξη δεν καταργείται ο υφιστάμενος πεζόδρομος, αλλά, αντιθέτως, διαμορφώνεται κατόπιν αναπλάσεως της επίμαχης παιδικής χαράς.

-Ο λόγος ακυρώσεως ότι η προσβαλλόμενη πράξη ερείδεται σε τεχνικές επιλογές και σταθμίσεις της διοικήσεως αντίθετες προς τους κανόνες της επιστήμης, όπως λ.χ. ότι το λιθόστρωτο αντικαταστάθηκε με ταρτάν και υλικό που προσομοιάζει με

άσφαλο, πρέπει, προεχόντως, να απορριφθεί διότι πλήττει την ανέλεγκτη ακυρωτικά ουσιαστική κρίση της Διοίκησης.

-Ο προβαλλόμενος λόγος ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατά παράβαση του δικαιώματος ακροάσεως των αιτούντων διότι δεν εκλήθησαν ενώπιον του δημοτικού συμβουλίου του Δήμου Αθηναίων πριν από την λήψη της: αποφάσεως για την αποδοχή της δωρεάς και την εφαρμογή της, είναι απορριπτέος προεχόντως ως αόριστος, δεδομένου ότι οι αιτούντες δεν προσδιορίζουν βάσει ποιας ιδιότητας θα έπρεπε να είχαν κληθεί ενώπιον του δημοτικού συμβουλίου. Εν πάση περιπτώσει, ο λόγος αυτός θα ήταν απορριπτέος και ως αβάσιμος, διότι από τη συνταγματική κατοχύρωση του δικαιώματος, ακροάσεως, πάντως, δεν απορρέει υποχρέωση της διοικήσεως να καλεί τους ενδιαφερομένους να παρίστανται στις συνεδριάσεις των γνωμοδοτούντων οργάνων της.

-Αβασίμως προβάλλεται ότι η χορηγούμενη με την προσβαλλόμενη πράξη έγκριση εργασιών αναπλάσεως της επίμαχης παιδικής χαράς θίγει, το δικαίωμα της ιδιοκτησίας των αιτούντων.

Πρόεδρος: Αγγ. Θεοφιλοπούλου

Εισηγητής: Ελ. Μουργιά

Βασικές Σκέψεις

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή, όπως συμπληρώθηκε με το 837/4.10.2013 δικόγραφο προσθέτων λόγων, ζητείται η ακύρωση (α) της ΥΠΑΙΘΠΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΝΣΑΚ/119157/10446/1464/8.4.2013 αποφάσεως του Αναπληρωτή Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, με την οποία εγκρίθηκε μελέτη αναπλάσεως-διαμορφώσεως του πεζοδρόμου-παιδικής χαράς στην οδό Καλλισπέρη στην περιοχή Μακρυγιάννη του Δήμου Αθηναίων, (β) του Φ5/Ζ/1301/26.2.2013 εγγράφου της Διευθύντριας της Γ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων προς την εταιρεία «ΕΡΕΤΒΟ Α.Ε.» σχετικά με εκσκαφικές εργασίες στην προαναφερθείσα οδό και (γ) της 0139/19.03.2013 άδειας τομής οδοστρώματος-πεζοδρομίου της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Κοινοχρήστων Χώρων του Δήμου Αθηναίων προς την ως άνω εταιρεία για την ανακατασκευή της εν λόγω παιδικής χαράς.

3. Επειδή, παραδεκτώς παρεμβαίνει υπέρ του κύρους των προσβαλλομένων πράξεων η Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία με την επωνυμία «ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΧΑΡΙΝ» (Π.Χ.) που έχει αναλάβει το κόστος για την υλοποίηση του έργου. Περαιτέρω, παραδεκτώς παρεμβαίνουν, με χωριστό δικόγραφο, το σωματείο με την επωνυμία «Σύλλογος Γονέων του 70ου Δημοτικού Σχολείου Αθήνας» μαζί με 84 φυσικά πρόσωπα, γονείς μαθητών του εν λόγω σχολείου, ισχυριζόμενοι ότι το έργο αναπλάσεως της επίμαχης παιδικής χαράς, η οποία βρίσκεται ακριβώς μπροστά από το σχολείο αυτό, «θα

αναβαθμίσει το περιβάλλον του σχολείου προσφέροντας καλύτερες δυνατότητες ανάπαυσης και αναψυχής, λύνοντας παράλληλα σειρά προβλημάτων που συνδέονται με την ασφάλεια [...]».

4. Επειδή, ο Γεράσιμος Κωνσταντάτος δεν νομιμοποίησε τον παραστάνα στο ακροατήριο δικηγόρο και, συνεπώς, η αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη ως προς αυτόν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 27 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), όπως ισχύει.

5. Επειδή, οι αιτούντες, φερόμενοι ως δημότες και κάτοικοι της ως άνω περιοχής, με έννομο συμφέρον και εμπροθέσμως ασκούν την κρινομένη αίτηση.

6. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, με το π.δ. της 24.7.1979 "Περί τροποποίησης ρυμοτομικών σχεδίων ενίων Δήμων περιφέρειας τέως Διοικ. Πρωτεύουσας δια του καθορισμού χώρων παιδικής χαράς" (Δ' 450), τροποποιήθηκε, μεταξύ άλλων, το ρυμοτομικό σχέδιο του Δήμου Αθηναίων με την μετατροπή συγκεκριμένων χώρων σε χώρους παιδικής χαράς, όπως αυτοί αποτυπώνονται στο σχετικό από 18.7.1979 τοπογραφικό διάγραμμα, θεωρημένο αντίγραφο του οποίου συνδημοσιεύθηκε με το προαναφερθέν διάταγμα στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ειδικότερα, στο άρθρο μόνον του διατάγματος αυτού ορίζονται τα εξής: "Εγκρίνεται η τροποποίησης των ρυμοτομικών σχεδίων των κάτωθι Δήμων τέως Διοικ.

Πρωτεύουσας δια της μετατροπής των κατωτέρω χώρων εις χώρους παιδικής χαράς. Α. Δήμου Αθηναίων: "1. [...] 2. Οδού Καλλισπέρη (από Καρυάτιδων μέχρις οδού Μητσαίων). 3. [...]". Εξάλλου, η Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία «ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΧΑΡΙΝ» (Π.Χ.) υπέβαλε στον Δήμο Αθηναίων για έγκριση οριστικές μελέτες για έξι χώρους παιχνιδιού στην 1η και 2η Δημοτική Κοινότητα του Δήμου Αθηναίων, μεταξύ των οποίων και την μελέτη αναπλάσεως της παιδικής χαράς στην οδό Καλλισπέρη, με τίτλο «192 - έξι κατώφλια». Με την 365/10.10.2012 πράξη της η 1η Δημοτική Κοινότητα γνωμοδότησε θετικά. Κατόπιν του 184624/17.09.2012 εγγράφου της Προϊσταμένης της Διευθύνσεως Κοινοχρήστων Χώρων προς την Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής, το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων (ΚΣΝΜ), με το 22/25.10.2012 πρακτικό του, γνωμοδότησε υπέρ της εγκρίσεως της μελέτης με την αιτιολογία ότι «από τις παρεμβάσεις δεν προκαλείται βλάβη στα παρακείμενα διατηρητέα μνημεία, δεν διαταράσσεται η υφιστάμενη ισορροπία μεταξύ των διατηρητέων κτιρίων και των ελεύθερων-κοινόχρηστων χώρων και δεν προκαλείται βλάβη στη φυσιογνωμία της ευρύτερης περιοχής». Όπως, εξάλλου, προκύπτει από το ενημερωτικό σημείωμα της Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων Αττικής προς τη Διεύθυνση Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς (αρ. πρωτ. 5754/8.10.2012) και την από 23.10.2012 εισήγηση της Διεύθυνσης αυτής προς το ΚΣΝΜ, σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση κατά τον χρόνο συντάξεως των εν λόγω εγγράφων, ο χώρος παιχνιδιού αναπτύσσεται στην ανατολική πλευρά του πεζοδρόμου Καλλισπέρη, ανάμεσα στις δύο εισόδους του σχολείου που βρίσκεται εκεί, παρουσιάζει δε ελλείψεις, ως προς τις προδιαγραφές ασφαλείας του εξοπλισμού παιχνιδιού και του δαπέδου πτώσεως, την προσβασιμότητα, την περίφραξη, τον σκιασμό, τον φωτισμό, το πόσιμο νερό, την υγιεινή και ασφάλεια των παιδιών. Ο

εξοπλισμός της παιδικής χαράς περιορίζεται σε μια φθαρμένη μεταλλική κούνια και μια τραμπάλα σε επιφάνεια άμμου που έχει διαβρωθεί. Στα ως άνω έγγραφα αναφέρεται, επίσης, ότι η πρόταση αναπλάσεως -διαμορφώσεως του πεζοδρόμου- παιδικής χαράς, σύμφωνα με την τεχνική έκθεση, προβλέπει την δημιουργία έξι συνεπίπεδων τμημάτων, στις προβολές των ορίων των έξι ιδιοκτησιών της βόρειας πλευράς του πεζοδρόμου. Ειδικότερα, από τα δυτικά προς τα ανατολικά του χώρου, το πρώτο, τρίτο και πέμπτο τμήμα εξυπηρετούν την πρόσβαση στο σχολικό συγκρότημα της οδού Καλλισπέρη, πλαισιώνοντας τις εισόδους του με καθιστικά για τους συνοδούς των μαθητών. Στη νότια πλευρά του δεύτερου και τρίτου τμήματος αναπτύσσεται ο κυρίως χώρος παιχνιδιού, πλαισιωμένος από σκυρόδετες κατασκευές παραβολικού σχήματος γύρω από την υφιστάμενη φύτευση. Τοποθετείται νέος εξοπλισμός παιχνιδιού διάσπαρτα στο χώρο, εναρμονισμένος με το περιβάλλον. Τα επιλεγμένα παιχνίδια είναι πιστοποιημένα από τον ΕΛΟΤ και καλύπτουν δύο ηλικιακές ομάδες παιδιών, κάτω των 6 ετών και από 6 έως 12 ετών. Στο ανατολικό άκρο του πεζοδρόμου, που αποτελεί το έκτο τμήμα της αναπλάσεως δημιουργείται ένα κεκλιμένο επίπεδο με χώρο καθιστικού και εναλλακτικού παιχνιδιού. Οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν για την υλοποίηση του έργου είναι οι εξής: 1) αποξήλωση και απομάκρυνση του φθαρμένου υφισταμένου εξοπλισμού παιχνιδιού και αστικού εξοπλισμού, της πλακοστρώσεως, καθώς και όλων των μικροκατασκευών (όπως παρτεριών, βάσεως κρήνης) εντός του χώρου προς ανάπλαση, 2) διαμόρφωση του εδάφους και εξομάλυνση της υψομετρικής διαφοράς, 3) γενικές υδραυλικές και ηλεκτρολογικές εργασίες, 4) κατασκευή συστήματος απορροής κάτω από τις νέες επιφάνειες, 5) επίστρωση συμπακνωμένου χώματος, 6) εφαρμογή δαπέδου υγρής φυτεύσεως σύμφωνα με τις προδιαγραφές ασφαλείας που υποδεικνύουν τα σχέδια, 7) ασφαλτόστρωση, σύμφωνα με τις προδιαγραφές στα τμήματα που υποδεικνύουν τα σχέδια, 8) τοποθέτηση νέου εξοπλισμού παιχνιδιών με πιστοποιητικό ΕΛΟΤ, 9) τοποθέτηση προστατευτικών κιγκλιδωμάτων που αποτρέπουν την πρόσβαση αυτοκινήτων, πληρούν τις προδιαγραφές για ΑΜΕΑ και εξασφαλίζουν την οπτική συνέχεια του χώρου, 10) τοποθέτηση φωτιστικών στύλων, 11) ενίσχυση του υφισταμένου πρασίνου, φύτευση δύο νέων δένδρων και θάμνων, δημιουργία γραμμικής φυτεύσεως κατά μήκος του νότιου ορίου προς το σχολικό συγκρότημα, 12) κατασκευή μεταλλικής κρήνης με τις απαραίτητες εκσκαφές, σωληνώσεις και φρεάτια, 13) τοποθέτηση αστικού εξοπλισμού (όπως καθιστικών, δοχείων απορριμμάτων), 14) δημιουργία συνδέσεων με το υφιστάμενο παρακείμενο πεζοδρόμιο και 15) σήμανση του έργου. Ακολουθώντας, η μελέτη εγκρίθηκε κατά πλειοψηφία από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Αθηναίων με την 1031/15.11.2012 απόφασή του και, στη συνέχεια, με την από 16.01.2013 (2η συνεδρίαση) απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου Αθηναίων έγινε αποδεκτή η δωρεά της «ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΧΑΡΙΝ» για την ανάληψη εκ μέρους της, με δωρεά του ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος», του κόστους 1) της εκπονήσεως των πάσης φύσεως τεχνικών μελετών, 2) της υλοποιήσεως των έργων που περιγράφονται στις μελέτες εφαρμογής της προαναφερθείσας παιδικής χαράς και 3) του εξοπλισμού της παιδικής χαράς με το

σύνολο των στοιχείων που περιγράφονται στις μελέτες εφαρμογής και τους αντίστοιχους χρόνους εγγυήσεων που παρέχονται από τους κατασκευαστές τους και της προετοιμασίας των αναγκαίων φακέλων και στοιχείων για την πιστοποίηση της παιδικής χαράς σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Περαιτέρω, με την από 15.2.2013 σύμβαση εκτελέσεως έργου η «ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΧΑΡΙΝ» ανέθεσε στην εργοληπτική εταιρεία με την επωνυμία «ΕΡΕΤΒΟ Α.Ε.» την εκτέλεση του έργου για την ανακατασκευή της εν λόγω παιδικής χαράς. Με το Φ5/Ζ/1301/26.2.2013 έγγραφο της Διευθύντριας της Γ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων προς την εταιρεία «ΕΡΕΤΒΟ Α.Ε.» [δευτέρα προσβαλλόμενη πράξη] ενημερώθηκε αυτή ότι η εν λόγω Εφορεία δεν έχει «κατ' αρχάς αντίρρηση [...] για τις εκσκαφικές εργασίες που απαιτούνται για την ανακατασκευή περιβάλλοντος χώρου στο πεζοδρομημένο τμήμα της οδού Καλλισπέρη, μεταξύ των οδών Μητσαίων και Καρυατιδών [...]» και ότι οι ως άνω εργασίες θα ξεκινήσουν μόνον «εφ' όσον ενημερωθεί εκ των προτέρων και εγκαίρως η Υπηρεσία [...] και ορισθεί χρονοδιάγραμμα των εργασιών μετά τη συνεννόηση των εμπλεκομένων». Στη συνέχεια, εκδόθηκε η 0139/19.3.2013 άδεια τομής οδοστρώματος-πεζοδρομίου της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Κοινοχρήστων Χώρων του Δήμου Αθηναίων προς την ως άνω εταιρεία [τρίτη προσβαλλόμενη πράξη]. Ακολούθως, αφού ελήφθη υπόψη η από 23.10.2012 εισήγηση του εισηγητή της Διεύθυνσης Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς και η 22/25.10.2012 πράξη του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων, με την οποία γνωμοδότησε ομόφωνα υπέρ της χορηγήσεως εγκρίσεως της μελέτης αναπλάσεως-διαμορφώσεως του πεζοδρόμου-παιδικής χαράς της οδού Καλλισπέρη σε τμήμα αυτής, μεταξύ των οδών Μητσαίων και Καρυατιδών, στην περιοχή Μακρυγιάννη, εκδόθηκε η ΥΠΑΙΘΠΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ ΔΝΣΑΚ/119157/10446/1464/8.4.2013 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, με την οποία εγκρίθηκε η προαναφερθείσα μελέτη [πρώτη προσβαλλόμενη πράξη], με την αιτιολογία ότι «από τις παρεμβάσεις δεν προκαλείται βλάβη στα παρακείμενα διατηρητέα μνημεία, δεν διαταράσσεται η υφιστάμενη ισορροπία μεταξύ των διατηρητέων κτηρίων και των ελευθέρων-κοινόχρηστων χώρων και δεν προκαλείται βλάβη στη φυσιογνωμία της ευρύτερης περιοχής». Κατ' επίκληση της υπουργικής αυτής αποφάσεως, η προαναφερθείσα άδεια τομής αντικαταστάθηκε από την 0170/8.4.2013 άδεια τομής οδοστρώματος-πεζοδρομίου της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Κοινοχρήστων Χώρων του Δήμου Αθηναίων.

7. Επειδή, όπως εκτέθηκε στην προηγούμενη σκέψη, με την 0170/8.4.2013 άδεια τομής οδοστρώματος-πεζοδρομίου της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Κοινοχρήστων Χώρων του Δήμου Αθηναίων αντικαταστάθηκε η 0139/19.3.2013 άδεια τομής οδοστρώματος-πεζοδρομίου της ίδιας Προϊσταμένης. Συνεπώς, η τελευταία αυτή πράξη δεν ίσχυε κατά το χρόνο ασκήσεως της αιτήσεως ακυρώσεως (6.6.2013) και η κρινόμενη αίτηση, κατά το μέρος αυτό, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, τούτο δε ασχέτως του χρόνου, κατά τον οποίο οι αιτούντες έλαβαν γνώση του περιεχομένου της (ΣτΕ 1461/1990 Ολομ., 4364/1997 Ολομ., 2797/2009 7μ, 808/2008, 2152/2007, 2259/2015 κ.ά.). Εξάλλου, με το εκτεθέν στην προηγούμενη σκέψη περιεχόμενο, το

Φ5/Ζ/1301/26.2.2013 έγγραφο της Διευθύντριας της Γ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων προς την εταιρεία «ΕΡΕΤΒΟ Α.Ε.», κατά του οποίου άλλωστε δεν προβάλλεται αυτοτελής λόγος ακυρώσεως, στερείται εκτελεστού χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, η κρινόμενη αίτηση, είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη και κατά το μέρος αυτό.

8. Επειδή, στο άρθρο 10 του ν. 3028/2002 περί προστασίας του πολιτιστικού περιβάλλοντος (Α' 153) ορίζονται τα ακόλουθα: «1. Απαγορεύεται κάθε ενέργεια σε ακίνητο μνημείο, η οποία είναι δυνατόν να επιφέρει με άμεσο ή έμμεσο τρόπο καταστροφή, βλάβη, ρύπανση ή αλλοίωση της μορφής του [...] 3. [...] η οικοδομική δραστηριότητα πλησίον αρχαίου επιτρέπεται μόνο μετά από έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου. Η έγκριση χορηγείται εάν η απόσταση από ακίνητο μνημείο ή η σχέση με αυτό είναι τέτοια ώστε να μην κινδυνεύει να επέλθει άμεση ή έμμεση βλάβη αυτού λόγω του χαρακτήρα του έργου ή της επιχείρησης ή της εργασίας. 4. Για κάθε εργασία, επέμβαση ή αλλαγή χρήσης σε ακίνητα μνημεία, ακόμη και αν δεν επέρχεται κάποια από τις συνέπειες της παραγράφου 1 σε αυτά, απαιτείται έγκριση που χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου [...] 6. Στις περιπτώσεις που απαιτείται έγκριση σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, αυτή προηγείται από τις άδειες άλλων αρχών που αφορούν την επιχείρηση ή την εκτέλεση του έργου ή της εργασίας και τα στοιχεία της αναγράφονται με ποινή ακυρότητας στις άδειες αυτές. [...]».

Περαιτέρω, στο άρθρο 14 του ίδιου νόμου ορίζονται τα ακόλουθα: «1. [...] 2. Στους ενεργούς οικισμούς ή σε τμήματά τους που αποτελούν αρχαιολογικούς χώρους απαγορεύονται οι επεμβάσεις που αλλοιώνουν το χαρακτήρα και τον πολεοδομικό ιστό ή διαταράσσουν τη σχέση μεταξύ των κτιρίων και των υπαίθριων χώρων. Επιτρέπεται μετά από άδεια που χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη των οικείου γνωμοδοτικού οργάνου: α) [...] δ) η εκτέλεση οποιουδήποτε έργου στα υφιστάμενα κτίσματα, στους ιδιωτικούς ακάλυπτους χώρους και τους κοινόχρηστους χώρους, λαμβανομένου πάντα υπόψη του χαρακτήρα του οικισμού ως αρχαιολογικού χώρου». Σύμφωνα δε με την παρ. 4 του άρθρου 12 του ίδιου νόμου, οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 6 του άρθρου 10 εφαρμόζονται αναλόγως και για τους αρχαιολογικούς χώρους. Όπως έχει κριθεί (βλ. αντί πολλών ΣτΕ 4555/2009 σκ. 3, πρβλ. ΣτΕ 4521/2014 σκ. 4, 455/2014 σκ. 3, 5341/2012 σκ. 9,10, 3077/2010 σκ. 3), εκ των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται, πλην άλλων, ότι η προβλεπόμενη έγκριση εκτέλεσης έργου από τον Υπουργό Πολιτισμού πρέπει να προηγείται κάθε υλικής πράξεως είτε επί είτε πλησίον αρχαίων και δεν είναι επιτρεπτό να χορηγηθεί μετά την εκτέλεση του έργου, διότι σκοπός της ρυθμίσεως είναι η εκ των προτέρων εκτίμηση των συνεπειών του έργου προκειμένου να αποτρέπεται βλάβη των μνημείων.

9. Επειδή, εξάλλου, κατά τα βεβαιούμενα από την Διοίκηση, η οδός Καλλισπέρη, εμπίπτει στον αρχαιολογικό χώρο της πόλεως των Αθηνών, όπως αυτός αναοριοθετήθηκε με την ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ /Α1/Φ43/ 7027/425/29.1.2004 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού (Δ' 96). Εξάλλου, στον αριθμό 2 της επίμαχης οδού βρίσκεται

κτίριο που έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο [υ.α. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/457/ 16007/29.3.1993 (Β' 263)] και στην ευρύτερη περιοχή υπάρχουν χαρακτηρισμένα ως έργα τέχνης τα κτίρια στην οδό Καρυατίδων 4-4Α (υ.α. Β' 357/7.6.1988) και Καρυατίδων 9 (υ.α. Β' 562/27.9.1983) και ως μνημείο το κτίριο στην οδό Καρυατίδων 8 και Καλλισπέρη 9 (υ.α. Β' 891/12.7.2006).

10. Επειδή, με την πρώτη προσβαλλόμενη πράξη εγκρίθηκε από πλευράς αρχαιολογικού νόμου η μελέτη αναπλάσεως-διαμορφώσεως του πεζοδρόμου-παιδικής χαράς της οδού Καλλισπέρη (το τμήμα μεταξύ των οδών Μητσαίων και Καρυατίδων) στην περιοχή Μακρυγιάννη, η θέση της οποίας (παιδικής χαράς), όπως εκτίθεται στην σκέψη 5, προβλέπεται ειδικώς στο ισχύον στην περιοχή σχέδιο πόλεως [π.δ. της 24.7.1979], η δε ανάπλαση αυτής, όπως προκύπτει από το ιστορικό της υποθέσεως, το περιεχόμενο της εγκριθείσας μελέτης και τα στοιχεία του φακέλου, αποσκοπεί στην αντικατάσταση του εξοπλισμού της παλαιάς παιδικής χαράς, ο οποίος δεν πληρούσε τις προδιαγραφές ασφαλείας, καθώς και στη δημιουργία υποδομών για τη συντήρηση των εγκαταστάσεων. Συνεπώς, οι λόγοι ακυρώσεως, με τους οποίους προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη τροποποιεί το εγκεκριμένο με το π.δ. 24.07.1979 ισχύον ρυμοτομικό σχέδιο της περιοχής με την μετατροπή του τμήματος της οδού Καλλισπέρη, μεταξύ των οδών Μητσαίων και Καρυατίδων, από παιδική χαρά σε δρόμο ήπιας κυκλοφορίας (όπως προβάλλεται με το δικόγραφο της αιτήσεως ακυρώσεως) ή με την μετατροπή του από πεζόδρομο σε παιδική χαρά (όπως προβάλλεται με το δικόγραφο προσθέτων λόγων), στηρίζονται, εν πάση περιπτώσει, σε εσφαλμένη προϋπόθεση δεδομένου ότι δεν πρόκειται για τροποποίηση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου αλλά για ανάπλαση της προβλεπόμενης στο εν λόγω σχέδιο παιδικής χαράς. Στην ίδια εσφαλμένη προϋπόθεση, ότι δηλαδή με την προσβαλλόμενη πράξη τροποποιείται το ρυμοτομικό σχέδιο της περιοχής, ερείδονται και οι λόγοι ακυρώσεως ότι με την προσβαλλόμενη πράξη επιτρέπεται εμμέσως η ιδιωτική πολεοδόμηση κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 24 παρ. 2 του Συντάγματος και εγκρίνεται μελέτη, με την οποία επιδιώκεται χωροταξική ρύθμιση αντικείμενη στις βασικές αρχές σχεδιασμού του οδικού δικτύου. Επομένως, και οι λόγοι αυτοί ακυρώσεως είναι απορριπτέοι. Περαιτέρω, είναι, επίσης, απορριπτέοι οι ισχυρισμοί των αιτούντων ότι η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε (α) από όργανο αναρμόδιο για θέματα της πολεοδομικής νομοθεσίας, όπως είναι η έγκριση μελέτης οδοποιητικού έργου, (β) κατά παράβαση νόμου διότι η εγκριθείσα μελέτη δεν φέρει υπογραφή κατόχων μελετητικών πτυχίων κατηγορίας 07 και (γ) κατά παράβαση των διατάξεων της πολεοδομικής νομοθεσίας για την προηγούμενη εκπόνηση υψομετρικής μελέτης, διότι, όπως ήδη εκτέθηκε, με την προσβαλλόμενη πράξη εγκρίθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3028/2002, η μελέτη αναπλάσεως της επίμαχης παιδικής χαράς, μόνον από πλευράς αρχαιολογικού νόμου. Ουδεμία δε επίδραση ασκεί στο κύρος της πράξεως αυτής, η τυχόν ακυρότητα της συμβάσεως δωρεάς, απορριπτομένου ως αβασίμου του σχετικού λόγου ακυρώσεως.

11. Επειδή, ο λόγος ακυρώσεως που στηρίζεται στον ισχυρισμό ότι συνεπεία της προσβαλλομένης πράξεως αναιρείται η κοινή χρήση του πεζοδρόμου κατά τον

προορισμό του από τους κατοίκους και ειδικότερα από τους τυφλούς, πέραν του ότι προβάλλεται αναποδεικτως, είναι, πάντως, απορριπτέος ως ερειδόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση διότι στο ισχύον στην περιοχή σχέδιο πόλεως [π.δ. της 24.7.1979] δεν προβλέπεται η οδός Καλλισπέρη ως πεζόδρομος, σε τμήμα δε αυτής έχει αφορισθεί θέση για την δημιουργία παιδικής χαράς, εν πάση δε περιπτώσει, με την προσβαλλόμενη πράξη δεν καταργείται ο υφιστάμενος πεζόδρομος, αλλά, αντιθέτως, διαμορφώνεται κατόπιν αναπλάσεως της επίμαχης παιδικής χαράς.

12. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη οδηγεί σε ανεπίτρεπτη επιδείνωση του οικιστικού περιβάλλοντος λόγω της προβλέψεως κοπής δένδρων και ως εκ τούτου, της μειώσεως κοινοχρήστων χώρων πρασίνου. Στην μελέτη, που εγκρίθηκε με την προσβαλλόμενη πράξη, με τίτλο «192-έξι κατώφλια Πεζόδρομος Καλλισπέρη, Μακρυγιάννη» για το ζήτημα αυτό, μεταξύ άλλων, αναφέρονται τα εξής: «II.γ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ II.γ.1. Εργασίες προς εκτέλεση Η παρούσα μελέτη του χώρου παιχνιδιού 'Έξι κατώφλια' επί του πεζοδρόμου Καλλισπέρη, αφορά στην εκτέλεση των εξής εργασιών: [...] 11. Ενίσχυση του υφιστάμενου πρασίνου, φύτευση δύο νέων δένδρων και θάμνων, δημιουργία γραμμικής φύτευσης κατά μήκος νότιου ορίου προς το σχολικό συγκρότημα. [...] II.γ.2.9. Φύτευση [...] προβλέπεται να διατηρηθούν και θα ενισχυθούν τα υφιστάμενα δένδρα με φύτευση δύο νέων δένδρων διαμέτρου τουλάχιστον 20cm στο δυτικό άκρο του χώρου προκειμένου να διασφαλισθεί σκίαση στο εκτεθειμένο αυτό σημείο. Κατά μήκος της περιφράξης του σχολείου προτείνεται χαμηλή φύτευση θάμνων, που ακολουθεί γραμμικά το όριο. Το άριστης ποιότητας, αργιλοαμμώδους σύστασης κηπευτικό χώμα θα διαστρωθεί σε μία στρώση ελάχιστου πάχους 25cm αφού προηγουμένως η επιφάνεια έδρασης καθαρισθεί και προετοιμασθεί καταλλήλως. Εν συνεχεία το χώμα θα συμπυκνωθεί ελαφρά [...]». Συνεπώς, εφόσον σύμφωνα με την ως άνω μελέτη όχι μόνον η χωροθέτηση των επίμαχων κατασκευών δεν διαταράσσει την υπάρχουσα φυτοκάλυψη αλλά προβλέπεται και νέα φύτευση, ο λόγος αυτός ακυρώσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, ενώ η περαιτέρω αμφισβήτηση της ουσιαστικής κρίσεως της Διοικήσεως ως προς την ενδεδειγμένη φύτευση στο επίμαχο τμήμα της οδού Καλλισπέρη, είναι απαράδεκτη.

13. Επειδή, περαιτέρω, ο λόγος ακυρώσεως ότι η προσβαλλόμενη πράξη ερείδεται σε τεχνικές επιλογές και σταθμίσεις της διοικήσεως αντίθετες προς τους κανόνες της επιστήμης, όπως λ.χ. ότι το λιθόστρωτο αντικαταστάθηκε με ταρτάν και υλικό που προσομοιάζει με άσφαλτο, πρέπει, προεχόντως, να απορριφθεί διότι πλήττει την ανέλεγκτη ακυρωτικά ουσιαστική κρίση της Διοίκησης.

14. Επειδή, ο προβαλλόμενος λόγος ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατά παράβαση του δικαιώματος ακροάσεως των αιτούντων διότι δεν εκλήθησαν ενώπιον του δημοτικού συμβουλίου του Δήμου Αθηναίων πριν από την λήψη της αποφάσεως για την αποδοχή της δωρεάς και την εφαρμογή της, είναι απορριπτέος προεχόντως ως αόριστος, δεδομένου ότι οι αιτούντες δεν προσδιορίζουν βάσει ποιάς ιδιότητας θα έπρεπε να είχαν κληθεί ενώπιον του δημοτικού συμβουλίου. Εν πάση περιπτώσει, ο λόγος αυτός θα ήταν απορριπτέος και ως αβάσιμος, διότι, κατά τα παγίως κριθέντα (ΣτΕ 4160/2015 κ.ά.), από τη συνταγματική κατοχύρωση του δικαιώματος

ακροάσεως, πάντως, δεν απορρέει υποχρέωση της διοικήσεως να καλεί τους ενδιαφερόμενους να παρίστανται στις συνεδριάσεις των γνωμοδοτούντων οργάνων της.

15. Επειδή, όπως προκύπτει από τα ως άνω στοιχεία του φακέλου, η προσβαλλόμενη πράξη αιτιολογείται νομίμως και επαρκώς, ερειδομένη στην από 23.10.2012 εισήγηση της Διεύθυνσης Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς και στην γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων που μνημονεύονται στο προοίμιό της, δεν προσκρούει δε στις διατάξεις προστασίας του πολιτιστικού περιβάλλοντος που προπαρατέθηκαν, ούτε στις διατάξεις της συμβάσεως της Γρανάδας για την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς στην Ευρώπη, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2039/1992 (Α' 61). Επομένως οι αντίθετοι λόγοι ακυρώσεως είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι, καθώς και ο λόγος περί παραβάσεως της αρχής της αναλογικότητας διότι υπό τις συνθήκες της συγκεκριμένης υποθέσεως ουδόλως προκύπτει ότι παραβιάσθηκε η ανωτέρω αρχή, ο δε λόγος ακυρώσεως περί καταχρήσεως εξουσίας κατά την έκδοση της προσβαλλομένης πράξεως προβάλλεται αναποδείκτως. Περαιτέρω, ο ειδικότερος ισχυρισμός, με τον οποίο προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας διότι δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 3028/2002 πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος διότι το άρθρο αυτό ρυθμίζει θέματα των χερσαίων αρχαιολογικών χώρων που βρίσκονται εκτός σχεδίου πόλεως ή εκτός ορίων νομίμως υφισταμένων οικισμών και τον τρόπο καθορισμού ζωνών προστασίας τους και, συνεπώς, δεν τυγχάνει εφαρμογής στην προκειμένη περίπτωση. Επίσης απορριπτέος ως αβάσιμος είναι και ο λόγος ακυρώσεως ότι η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε κατά πλάνη περί τα πράγματα διότι έτυχαν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 10 παρ. 3 του ν. 3028/2002 εφόσον, όπως εκτέθηκε στη σκέψη 8, οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 6 του άρθρου 10 εφαρμόζονται αναλόγως και για τους αρχαιολογικούς χώρους (άρθρο 12 παρ. 4), στην προκειμένη δε περίπτωση η επίμαχη οδός Καλλισπέρη εμπίπτει στον αρχαιολογικό χώρο της πόλεως των Αθηνών. Τέλος, οι αναφορές του δικογράφου σε παραβιάσεις της προσβαλλομένης εγκρίσεως κατά την κατασκευή και λειτουργία της επίδικης παιδικής χαράς, δεν αφορούν πλημμέλειες της προσβαλλομένης πράξεως, αλλά ενδεχομένως λόγο λήψεως άλλων μέτρων.

16. Επειδή, σε συνέχεια όσων αναφέρονται στις ανωτέρω σκέψεις (ιδίως 10 και 15) και προεχόντως για τους λόγους που εκτίθενται σ' αυτές, αβασίμως προβάλλεται ότι η χορηγούμενη με την προσβαλλόμενη πράξη έγκριση εργασιών αναπλάσεως της επίμαχης παιδικής χαράς θίγει, κατά παράβαση του άρθρου 17 του Συντάγματος και του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α., το δικαίωμα της ιδιοκτησίας των αιτούντων.

17. Επειδή, με τα δεδομένα αυτά, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί και να γίνουν δεκτές οι παρεμβάσεις.